

RAPPORT
**ARTSKYDDsutredning HOVDE SYD
VEMDALEN, HÄRJEDALEN KOMMUN**

2024-05-13

UPPDRAG

329602 Hovde syd Vemdalen

Titel på rapport:

Artskyddsutredning Hovde syd Vemdalen, Härjedalens kommun

Status:

Datum:

2024-05-13

MEDVERKANDE

Beställare:

Skistar AB

Kontaktperson:

Lars Lifendahl

Konsult:

Johannes Esberg, Tyréns AB

Uppdragsansvarig:

Elvira Lindström, Tyréns AB

Kvalitetsgranskare:

Sofia Nordin (beskrivningar) och Maria Thorell (bedömningar), Tyréns AB

SAMMANFATTNING

Härjedalens kommun arbetar med en ny detaljplan för Hovde SYD, på den södra sidan av fjälltoppen Hovde i Vemdalen. Tyréns har på uppdrag av Skistar AB gjort en artskyddsutredning, vilken utgör beslutsunderlag för detaljplanen.

Artskyddsutredningen omfattar de arter som omfattas av artskyddsförordningen och som har identifierats i de naturvärdesinventeringar som genomförts inom planområdet. Resultatet från utförda inventeringar visar på att det finns förekomster och livsmiljöer av känsliga skyddade arter för vilka anpassningar kan krävas så att förbud i artskyddsförordningen inte utlöses.

Detaljplanens syfte är att möjliggöra en utvidgning av befintlig skidanläggning vid Vemdalskalet för att öka kapaciteten inom skiddestinationen. Den nuvarande skidanläggningen är inte dimensionerad för antalet gäster under högsäsongen, vilket leder till en sämre skidupplevelse. Planområdet är totalt drygt 73 hektar och möjliggör cirka 20 hektar ny pistyta, samt tre nya släpliftar med tillhörande stödfunktioner. Intrång i objekt med höga naturvärden minimeras genom att vissa ytor planläggs som allmän platsmark natur, dit även dagvatten kan ledas.

Planförslaget har anpassats till kända naturvärden och förekomster av känsliga skyddade arter och deras livsmiljöer i MKB-processen. Artskyddsutredningen har bedömt påverkan från anläggningen på ett antal skogslevande fågelarter och revlumner.

Artskyddsutredningen visar planförslaget inte kommer medföra kvarstående skada för någon av arterna, vars möjlighet att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus inte påverkas negativt på lokal/regional eller nationell nivå.

Planerad verksamhet utlöser därmed inget förbud enligt artskyddsförordningen och ingen dispens från artskyddsförordningen krävs.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING.....	5
1.1	BAKGRUND OCH SYFTE	5
2	ARTSKYDDSUTREDNINGENS UPPLÄGG OCH SLUTFÖRANDE	5
2.1	LAGSTIFTNING, ARTSKYDDSFÖRORDNINGEN	5
2.2	BEDÖMNINGSGRUNDER.....	6
2.2.1	GYNNSAM BEVARANDESTATUS	6
2.2.2	FÅGELARTERS POPULATIONSDATA	7
2.2.3	LIVSMILJÖ	7
2.2.4	RÖDLISTADE ARTER	7
2.3	SKADELINDRINGSHIERARKIN	8
3	METODIK OCH AVGRÄNSNINGAR	10
3.1	KOMPETENS ARTSKYDDSUTREDNING	10
3.2	KUNSKAPSUNDERLAG SAMT ARTFÖREKOMSTER	10
3.3	NATURVÄRDES- OCH ARTINVENTERINGAR	10
4	OMRÅDESBESKRIVNING OCH GENERELL PÅVERKAN AV PLANERAD VERKSAMHET	12
5	SKADELINDRING OCH SKYDDSÅTGÄRDER.....	15
6	BEDÖMNING AV FRIDLYSTA ARTER INOM PROJEKTOMRÅDET	15
6.1	FÅGLAR	15
6.1.1	FJÄLLVRÅK	15
6.1.2	TJÄDER - TETRAO UROGALLUS	17
6.1.3	TRETÅIG HACKSPETT	18
6.1.4	MINDRE HACKSPETT	19
6.1.5	ÖVRIGA FÅGLAR INOM OMRÅDET	21
6.1.6	REVLUMMER	22
7	SLUTSATS.....	22
8	REFERENSER.....	23

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND OCH SYFTE

Härjedalens kommun arbetar med en ny detaljplan för Hovde SYD, på den södra sidan av fjälltoppen Hovde i Vemdalen. Tyréns har på uppdrag av Skistar AB genomfört en artskyddsutredning, vilken utgör underlag till miljökonsekvensbeskrivningen samt beslutsunderlag för detaljplanen.

Detaljplanens syfte är att möjliggöra en utvidgning av befintlig skidanläggning vid Vemdalskalet för att öka kapaciteten inom skiddestinationen. Den nuvarande skidanläggningen är inte dimensionerad för antalet gäster under högsäsongen, vilket leder till en sämre skidupplevelse. Planområdet är totalt drygt 73 hektar och möjliggör cirka 20 hektar ny pistyta, samt tre nya släpliftar med tillhörande stödfunktioner. Intrång i objekt med höga naturvärden minimeras genom att vissa ytor planläggs som allmän platsmark natur, dit även dagvatten kan ledas, se detaljplan för mer information kring regleringar.

Syftet med artskyddsutredningen är att belysa om och hur skyddade arter kan komma att påverkas av planerad exploatering. Utredningen ska visa om det finns risk att arters bevarandestatus eller viktiga ekologiska funktioner kan påverkas negativt. En bedömning görs också huruvida planerad verksamhet kan utlösa förbud enligt artskyddsförordningen och om dispens krävs från artskyddsförordningen.

2 ARTSKYDDSUTREDNINGENS UPPLÄGG OCH SLUTFÖRANDE

2.1 LAGSTIFTNING, ARTSKYDDSFÖRORDNINGEN

Artskyddsförordningen (2007:845) är en viktig del av Sveriges implementering av EU:s art- och habitatdirektiv (92/43/EEG) samt fågeldirektiv (79/409/EEG). Enligt denna förordning är ett flertal arter skyddade och de olika paragraferna reglerar skydd för olika artgrupper och i olika omfattning. Ett stort antal arter i Sverige är idag rödlistade (det vill säga löper risk att utrotas) och många naturtyper minskar i utbredning och/eller uppnår inte gynnsam bevarandestatus i landet. Artskyddsförordningen syftar till att motverka utrotningen av arter samt att bevara biologisk mångfald på lokal, regional och nationell nivå.

Artskyddsförordningen är kopplad till 8 kap miljöbalken, *bestämmelser om skydd för biologisk mångfald*. Lagstiftningen är strikt, så till vida att förbudet utlöses på biologiska grunder. Dispensutrymmet är mycket begränsat och det är därmed betydelsefullt att undvika förbud. Med korrekt utförda skyddsåtgärder kan förhindra att förbud aktualiseras.

Fåglar som är skyddade enligt EU:s fågeldirektiv och EU:s art- och habitatdirektiv skyddas genom svensk lagstiftning av 4 § artskyddsförordningen:

4 § *Det är förbjudet att*

1. *avsiktligt fånga eller döda vilda fåglar,*
2. *avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon,*
3. *samla in vilda fåglars ägg, även om de är tomma, och*

4. avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid, om inte störningen saknar betydelse för att
- bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller
  - återupprätta populationen till den nivån.

Skyddet gäller samtliga fågelarter som förekommer vilt i Sverige.

Med avsiktlighet i 4 § artskyddsförordningen avses även sådana handlingar där syftet inte är att döda, fånga eller störa etc, men där den som utför handlingen är medveten om den förutsägbara konsekvensen av sitt handlande (att det kommer att döda, fånga eller störa), men ändå genomför eller planerar handlingen, Om det saknas ett direkt uppstått att döda, fånga eller störa ska det bara betraktas som avsiktligt dödande, fångande eller störande om handlingen innebär en negativ effekt på förutsättningarna för att bibehålla eller återställa gynnsam bevarandestatus för arten.

Skyddet för arter som Sverige själva beslutat om, fridlysta arter, finns i 6 och 8-9 §§ artskyddsförordningen. Arten kan vara skyddad i hela landet, ett län, del av län eller andra specificerade områden. Enligt 9 § artskyddsförordningen är det förbjudet att plocka, gräva, dra upp eller ta bort eller skada frön eller andra delar, av sådana växter, lavar, svampar och alger som anges i artskyddsförordningens bilaga 2.

För 6 och 8—9 §§ artskyddsförordningen finns inget krav på avsiktlighet för att åtgärderna ska vara förbjudna. Paragraferna ger skydd åt arterna även då syftet med en handling inte är att döda, skada, plocka etc, såsom vid ett exploateringsföretag. I fall den planerade verksamheten kommer i konflikt med fridlysningsbestämmelserna i artskyddsförordningen ska prövas som en del av bedömningen av om verksamheten uppfyller kraven i 2 kap. miljöbalken. Genom att planera försiktighetsmått och skyddsåtgärder kan verksamhetsutövaren undvika att förbud utlöses.

Artskyddsförordningen ger i princip inget utrymme för dispens om verksamheten eller åtgärden får en sådan betydelse för en population att den är förbjuden. Det är därför betydelsefullt att prioritera försiktighetsmått och skyddsåtgärder för att undvika att förbud riskerar att utlösas.

2.2 BEDÖMNINGSGRUNDER

2.2.1 GYNNSAM BEVARANDESTATUS

Med bevarandestatus för en art avses summan av de faktorer som påverkar arten och som på lång sikt kan påverka den naturliga utbredningen och storlek hos dess populationer. Enligt 16 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) kan en arts bevarandestatus anses gynnsam när:

1. Uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att arten på lång sikt kommer att förbli en livskraftig del av sin livsmiljö,
2. Artens naturliga eller hävdbevingade utbredningsområde varken minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid, och

Det finns och sannolikt kommer att fortsättas finnas en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer ska bibehållas på lång sikt

En gynnsam bevarandestatus är målet för alla vilt förekommande fågelarter i Sverige (enligt EU:s fågeldirektiv) och för arter listade i EU:s art- och habitatdirektiv. Om förbud utlöses enligt artskyddsförordningen är gynnsam bevarandestatus ett villkor för att

kunna få dispens eller att påverkan inte försvårar att uppnå gynnsam bevarandestatus.

2.2.2 FÅGELARTERS POPULATIONSDATA

Det finns goda kunskaper om svenska fågelarters populationsstorlekar nationellt, i län och landskap, samt deras populationsutveckling. Förbud enligt 4 § är kopplat till utveckling på populationsnivå. Som bedömningsgrund har därför populationsstorlek nationellt och regionalt använts i denna rapport, samt populationstrend, utifrån en förenklad metod baserad på "Metod Strategi fåglar" (Trafikverket 2019a, Trafikverket 2019b). Arter som bedöms som mest känsligt har en nationell population av <3500 par samt en regional population av <250 par, vilket är baserat på Metod Strategi fåglar.

2.2.3 LIVSMILJÖ

Påverkan från ianspråktagande av livsmiljö utgör en viktig grund för att kunna bedöma om förbud utlöses enligt 4§ artskyddsförordningen. Underlagsrapporter till denna artskyddsutredning med kompletterande geodataanalyser av livsmiljöförekomst inom och i anslutning till planområde har utgjort bedömningsgrund tillsammans med allmän kunskap om arternas behov av livsmiljöer, arternas behov av sammanhängande livsmiljö och användning av livsmiljö inom planområde.

2.2.4 RÖDLISTADE ARTER

Den svenska rödlistan är en bedömning och sammanställning över enskilda arters risk att dö ut i Sverige och ger en överblick över arternas tillstånd i landet. Rödlistan innebär inte i sig en prioritering av vilka arter som ska beaktas inom naturvården, men utgör ett stöd för att göra dessa prioriteringar. Den kan vara till hjälp vid identifiering och prioritering av naturvårdssatsningar, och den kan bidra med kunskap för att nå uppsatta miljömål.

Arternas status bedöms med hjälp av ett antal kriterier, som skattningar av populationsstorlek, förekomst, utbredning och trender. Utifrån denna bedömning placeras arterna i olika kategorier. Rödlistning i Sverige följer det system som har utvecklats av den internationella naturvårdsunionen (IUCN) för att utvärdera och bedöma tillståndet för arter i naturen. Resultatet – rödlistan – är ett hjälpmedel för att göra naturvårdsprioriteringar, men har ingen juridisk status. Den svenska rödlistan tas fram av SLU Artdatabanken och fastställs av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. En mindre grupp rödlistade arter har särskilt framtagna åtgärdsprogram. I tabellen i kap 3 framgår om en art har ett åtgärdsprogram och om det är ett pågående eller avslutat åtgärdsprogram.

I arttabellen i kapitel 3 används förkortningar för rödlistans kategorier. Eftersom bedömning av påverkan bara sker på förekommande arter har kategorierna Utdöd och Nationellt utdöd ej tagits med i tabell 1.

Tabell 1. Rödlistekategorier enligt internationell standard beslutad av Internationella Naturvårdsunionen IUCN (Artdatabanken 2019a)

Förkortning	Kategori	Definition
CR	Akut hotad - <i>Critically Endangered</i>	En art är Akut hotad när den bedöms löpa extremt hög risk att dö ut i vilt tillstånd.
EN	Starkt hotad - <i>Endangered</i>	En art är Starkt hotad när den bedöms löpa mycket hög risk att du ut i vilt tillstånd.
VU	Sårbar - <i>Vulnerable</i>	En art är Sårbar när den bedöms löpa hög risk att du ut i vilt tillstånd.
NT	Nära hotad - <i>Near Threatened</i>	En art förs till kategorin Nära hotad om den inte uppfyller något av kriterierna för vare sig Akut hotad, Starkt hotad eller Sårbar, men är nära att uppfylla kriterierna för någon av dessa kategorier nu eller i en nära framtid.
LC	Livskraftig - <i>Least concern</i>	En art som bedöms enligt rödlistekriterierna men ej uppfyller något av kriterierna kategoriseras som Livskraftig.
DD	Kunskapsbrist - <i>Data Deficient</i>	En art för till kategorin Kunskapsbrist när det inte finns tillräckliga kunskaper att utifrån dess utbredning och/eller populationsstatus göra vare sig en direkt eller indirekt bedömning av dess risk att dö ut.
NE	Ej Bedömd - <i>Not Evaluated</i>	En art som inte har bedömts, ofta till följd av för lite kunskap, hamnar i kategorin Ej bedömd.
NA	Ej tillämplig - <i>Not Applicable</i>	Arter med oklar taxonomi, låg taxonomisk rang (exempelvis varietet och form), sådana som har etablerats i Sverige med människans hjälp efter år 1800, eller spontant invandrade arter efter år 1800 som inte har varit bofasta i tillräckligt många år eller i generationer, hamnar i kategorin Ej tillämplig.

2.3 SKADELINDRINGSHIERARKIN

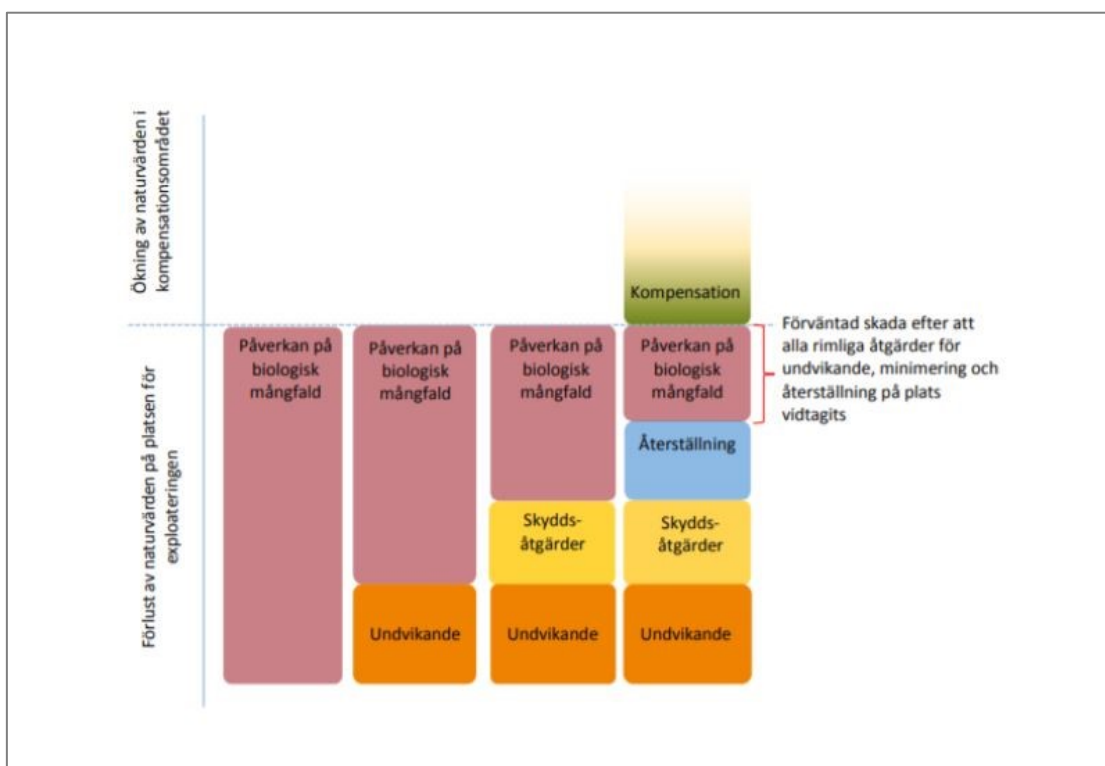
Vid alla typer av exploateringar ska man i första hand försöka undvika eller minimera påverkan, genom skyddsåtgärder. Först om detta inte är möjligt kan kompensation övervägas. För skyddade arter uppstår krav på ekologisk kompensation när det krävs en dispens. Artskyddsutredningen arbetar utifrån den så kallade "skadelindringshierarkin" för att undvika förbud enligt artskyddsförordningen. Skadelindringshierarkin är en trestegsmodell som ska vara utgångspunkt för anpassningar och skyddsåtgärder för de skyddade arter som påverkas av projektet, se Figur 1.

1. Undvika negativ påverkan: I första hand ska påverkan på skyddad art undvikas genom val av annan plats och skyddsåtgärder.
2. Begränsa/minimera negativ påverkan: Skyddsåtgärder ska vidtas för att minimera skador som inte kan undvikas så att förbud enligt artskyddsförordningen inte utlöses. Återställande av livsmiljöer ses som en alternativ lösning för att undvika förbud. Stort fokus ligger på skyddsåtgärder som begränsar påverkan på artens lokala population, till exempel utformning inom eller utanför vindkraftsparken, val av lokalisering av enskilda delar av anläggningen och åtgärder i byggskedet.

Efter steg 1 och 2 behöver man bedöma om verksamheten är tillåtlig. Det vill säga behövs en dispens enligt artskyddsförordningen och vilken kompensation är då relevant för att kompensera för skadan (steg 3).

1. Kompensera för negativ påverkan: a) värdet återskapas i närområdet med vissa förstärkningsåtgärder för att utjämna skadan eller b) värdet ersätts genom åtgärder på annan plats eller av annat värde när alternativ lokalisering och vidtagna skyddsåtgärder inte räcker till för att förhindra att skada uppstår som löser förbud mot verksamheten.

Figur 1. Skadelindringshierarkin, bild från Naturvårdsverket.

3 METODIK OCH AVGRÄNSNINGAR

Bedömningar har gjorts avseende hur observerade arter påverkas till följd av de markanspråk och den störning som planen kan antas medföra.

Bedömningen bygger på de dokumenterade observationer av arter och deras livsmiljöer som gjorts under de naturvärdes- och fågelinventeringarna som gjorts i området. Alla arter som påträffats presenteras i tabell 2. Artskyddsutredningen har utförts som en skrivbordsstudie med bedömning av projektets betydelse för berörda arter.

Information har insamlats om arternas ekologi, eventuell hotbild, utbredning och bevarandestatus för att kunna bedöma påverkan av planerad verksamhet. Tolkning av ortofoto har gjorts över projektområdet med närmiljö i syfte att identifiera lämpliga miljöer för respektive art. Utifrån sammanställd information om arternas förekomster och förutsättningar, har en bedömning gjorts avseende planens påverkan på bevarandestatus och förenlighet med artskyddsförordningen för respektive art.

3.1 KOMPETENS ARTSKYDDSUTREDNING

Denna artskyddsutredning har genomförts av Tyréns, genom fågelspecialist Johannes Esberg med > 5 års erfarenhet av fågelinventeringar och naturvärdesinventeringar. Rapporten har kvalitetsgranskats av naturvärdesspecialist Sofia Nordin, bedömningarna har även granskats av Maria Thorell, senior artskyddsspecialist med mångårig erfarenhet av artskyddsarbete.

3.2 KUNSKAPSUNDERLAG SAMT ARTFÖREKOMSTER

Följande underlag har legat till grund för artskyddsutredningen:

- Naturvärdesinventering Hovde Syd, Vemdalskalet Sweco 2022
- Naturvärdesinventering cykelstigar, Vemdalskalet, Sweco 2022
- Naturvärdesanpassad design av alpina nedfarter, Sweco 2024
- Sveriges fåglar, 2023 (BirdLife Sverige & Lund universitet)
- Fåglarna i Sverige, 2012 (Ottosson m.fl. 2012)
- Artdatabankens Artfakta

3.3 NATURVÄRDES- OCH ARTINVENTERINGAR

Två naturvärdesinventeringar enligt Svensk Standard (SS 199000:2014) har genomförts under 2022 (Sweco, 2022¹, Sweco, 2022¹) inom och i anslutning till planområdet. Inventeringarna genomfördes på fältnivå med ambitionsnivån Medel, avseende noggrannheten. Fågelinventeringarna genomfördes med en kombinerad linje- och punkttaxering och samtliga observerade fågelarter noterades. Ytterligare beskrivning av metoden finns i NVI-rapporterna.

Båda inventeringarna utfördes av Sweco. För förstudien, fältstudien och bedömningarna ansvarade Johan Nyqvist. Inventeringsarbetet genomfördes av Lars-Olov Grund och ansvarig internergranskare var Anna Westerlund.

Tabell 2. Artlista över samtliga arter upptagna i artskyddsförordningen som har noterats under utförda inventeringar. Listan omfattar även fåglar som har påträffats utanför planområdet i NVI för cykelvägar.

Art	Vetenskapligt namn	Rödlista 2020	Åtgärdsprogram	Skyddsstatus
Revlummer	<i>Lycopodium annotinum</i>	LC	Nej	9 §
Dalripa	<i>Lagopus lagopus</i>	LC	Nej	4 §
Orre	<i>Lyrurus tetrrix</i>	LC	Nej	4 §
Tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>	LC	Nej	4 §
Tornfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	LC	Nej	4 §
Fjällvråk	<i>Buteo lagopus</i>	NT	Nej	4 §
Ringduva	<i>Columba palumbus</i>	LC	Nej	4 §
Gök	<i>Cuculus canorus</i>	LC	Nej	4 §
Hökuggla	<i>Surnia ulula</i>	LC	Nej	4 §
Spillkråka	<i>Dryocopos martius</i>	NT	Nej	4 §
Mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	NT	Nej	4 §
Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	NT	Nej	4 §
Hussvala	<i>Delichon urbicum</i>	VU	Nej	4 §
Trädpiplärka	<i>Anthus trivialis</i>	LC	Nej	4 §
Ängspiplärka	<i>Anthus pratensis</i>	LC	Nej	4 §
Forsärla	<i>Motacilla cinerea</i>	LC	Nej	4 §
Sädesärla	<i>Motacilla alba</i>	LC	Nej	4 §
Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>	LC	Nej	4 §
Järnsparv	<i>Prunella modularis</i>	LC	Nej	4 §
Rödstjärt	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	LC	Nej	4 §
Buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	NT	Nej	4 §
Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT	Nej	4 §
Taltrast	<i>Turdus philomelos</i>	LC	Nej	4 §
Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	NT	Nej	4 §
Dubbeltrast	<i>Turdus viscivorus</i>	LC	Nej	4 §
Ärtsångare	<i>Curruca curruca</i>	NT	Nej	4 §
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	LC	Nej	4 §
Talltita	<i>Poecile montanus</i>	NT	Nej	4 §
Talgoxe	<i>Parus major</i>	LC	Nej	4 §
Nötväcka	<i>Sitta europaea</i>	LC	Nej	4 §
Lavskrika	<i>Perisoreus infaustus</i>	LC	Nej	4 §
Nötskrika	<i>Garrulus glandarius</i>	LC	Nej	4 §
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	LC	Nej	4 §
Skata	<i>Pica pica</i>	LC	Nej	4 §
Kråka	<i>Corvus corone</i>	NT	Nej	4 §
Korp	<i>Corvus corax</i>	LC	Nej	4 §
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>	LC	Nej	4 §
Bergfink	<i>Fringilla montifringilla</i>	LC	Nej	4 §

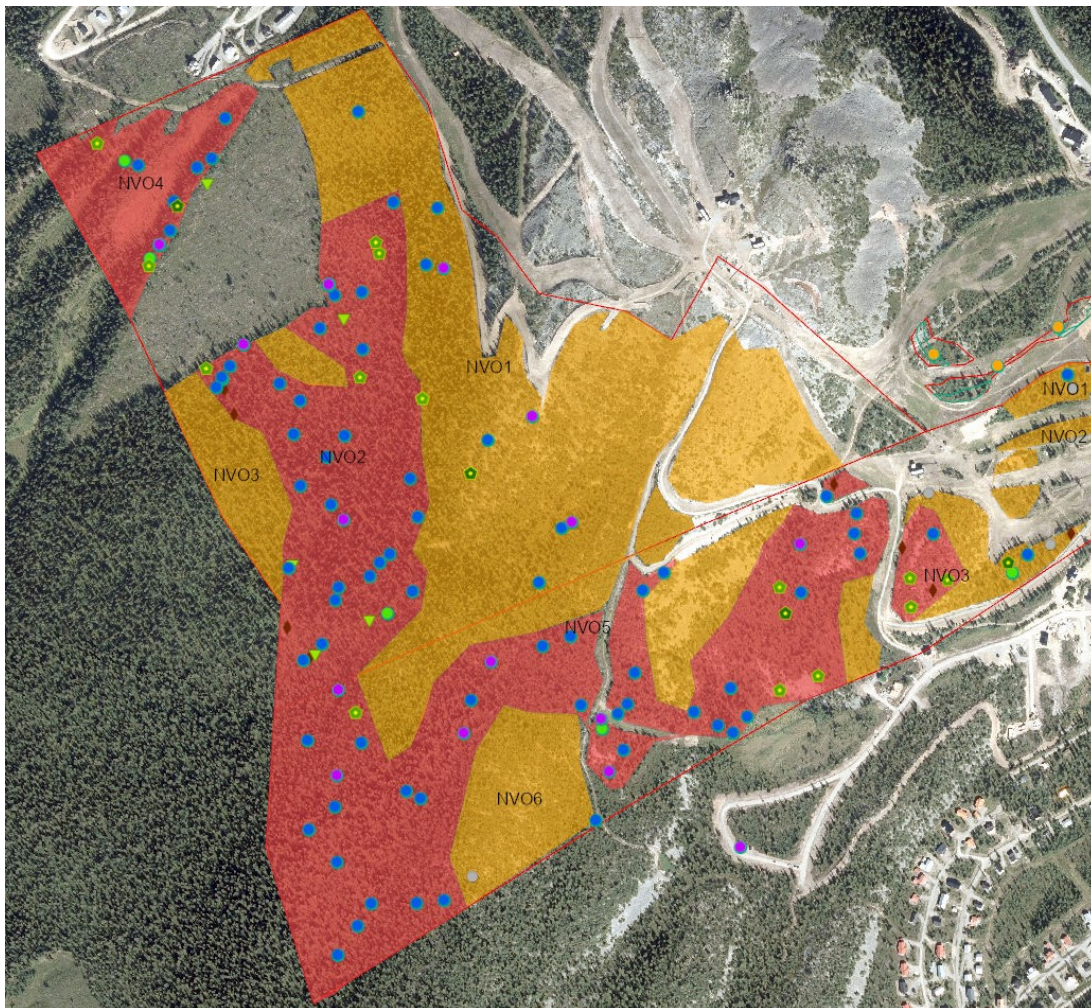
Grönsiska	<i>Spinus spinus</i>	LC	Nej	4 §
Gråsiska	<i>Acanthis flammea</i>	LC	Nej	4 §
Mindre/större korsnäbb	<i>Loxia sp.</i>	LC	Nej	4 §
Domherre	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	LC	Nej	4 §

4 OMRÅDESBESKRIVNING OCH GENERELL PÅVERKAN AV PLANERAD VERKSAMHET

Naturen i området och i angränsande omgivningar karaktäriseras av lågfjäll och fjällnära barrskog med litet inslag av löv, främst björk. Gränsen mellan barrskog och fjällbjörk är bara bitvis tydlig och ofta går barrskogen ända upp till trädgränsen. Berggrunden är sur och näringsfattig och består till största delen av sandskiffer. Jordarten är morän. Detta gör att området är tämligen artfattigt. I princip är all skog inom projektområdet att betrakta som kontinuitetsskog, något det råder brist på. Ålder på träd och skoglig kontinuitet i området skapar livsmiljöer för naturvårdsarter.

Luftfuktigheten som stiger från dalgången upp längs fjällsidan skapar goda livsmiljöer för hänglavar. Dock finns ett kalhygge i den nordvästra delen av området (se figur 2). I och med att Vemdalskalet är ett alpint rekreationsområde sedan många år är stugområden, vägar, skoterspår etc. vanligt förekommande vid sidan av de alpina nedfarterna, vilket skapar en fragmentering som framförallt påverkar den gröna infrastrukturen (Sweco, 2024).

Figur 2. Naturvärdesobjekt, naturvårdsarter, värdeelement och värdefulla träd identifierade under de två naturvärdesinventeringarna. Röda områden = NVI klass 2, orange områden = NVI klass 3. Närmare beskrivningar finns i NVI-rapporterna, Sweco, 2022¹ och Sweco 2022².

Både skogen och fjället har under många hundra år använts som betesmark för ren, kor, getter och får. Detta har präglat naturen och gynnat arter som tål eller drar fördel av bete och skapat en luckig skog, som också av naturgeografiska och klimatologiska orsaker tenderar att vara gles. Den ringa näringstillgången i berggrunden förstärker ytterligare den karaktären. Säkerligen har människors uttag av byggnadsvirke och ved bidragit också. Under senare år har dock främst gran men också fjällbjörk kommit att sluta skogen alltmer, och skapa ett tydligare buskskikt, även om det är en långsam process.

Av inventeringsområdets ca 110 ha är ca 9,5 ha kalfjäll eller områden med sten och berg i dagen, 8,7 ha kalhygge, 16,8 ha fjällbjörkskog och 71 ha gles barrblandskog och resterande del (4 ha) är pist eller infrastruktur eller ruderatmark (se figur 3). Sammanfattningsvis är naturvärdena inom planområdet påtagligt eller högt.

Figur 3. 1Karta över de olika naturtyper som inventeringsområdet består av. Ofärgade ytor inom inventeringsområdet består av pist, anläggningsytor eller ruderatmark.

Totalt identifierades tio naturvärdesobjekt (se **Fel! Hittar inte referenskölla.**) i området (sex med påtagligt naturvärde och fyra med högt naturvärde). Ett antal naturvårdsarter, värdeelement och värdefulla träd observerades också (Figur 3). Gränsen mellan klass 2 (högt) och klass 3 (påtagligt) naturvärde är inte skarp i inventeringsområdet.

Garnlav – en art som är en både rödlistad och god indikator på just skoglig kontinuitet och stabil luftfuktighet, är vanlig i området, liksom knottrig blåslav. Garnlav och knottrig blåslav noterades allmänt till rikligt på alla förekommande trädarter, vilket innebär att arterna förekommer på fler platser än de som redovisas i figurerna. Under inventeringen noterades främst platser med stora förekomster eller särskilt bra förutsättningar för arterna, i likhet med andra naturvårdsarter som identifierats i inventeringsområdet.

5 SKADELINDRING OCH SKYDDSÅTGÄRDER

Skistar har med hjälp av konsulter och i samråd med Härjedalens kommun under en längre tid arbetat med att ta fram olika förslag på utformning av de planerade nedfarterna. Undan för undan har förslagen anpassats med syftet att minimera påverkan på naturvärden från pister och liftgator.

Målet var att det nya pistområdet skulle kunna etableras samtidigt som så mycket som möjligt av marken med högt eller påtagligt naturvärde bevaras opåverkat och att påverka naturvårdsarter, värdeelement och värdefulla träd undviks i så stor utsträckning som möjligt.

Den fjärde versionen analyserades och justerades för att minimera uppkomsten av kantzoner mot opåverkad skog eller våtmarker, hålla samband för grön infrastruktur öppna, och undvika att förstärka eller skapa nya barriärer. Denna version är den som ligger till grund för aktuellt detaljplaneförslag Hovde Syd MBN 2022-001156.

Arbetet med skadelindring genom undvikande och skyddsåtgärder presenteras vidare i rapporten Naturvärdesanpassad design av alpina nedfarter (Sweco, 2024).

Hänsyn till fåglars häckningsperiod tas genom att bullrande anläggningsarbeten inte genomförs under fåglarnas häckningsperiod 1 maj till 31 juli.

Mot bakgrund av att kvarvarande naturområden i detaljplanen omfattar kontinuitetsskog och annan naturmark med förekomster av skyddade arter så finns det anledning att ha en genomtänkt skötsel och förvaltning av naturområdena. Därför rekommenderar Tyréns att verksamhetsutövaren tar fram en skötsel och förvaltningsplan liknande som finns för naturreservat. I en sådan plan kan zoner där särskild hänsyn behöver tas under vissa tider på året, avgränsas, hänsyn exempelvis från ljud under viss tid på året avgränsas och åtgärder som gynnar exempelvis tjäder och tretåig hackspett inarbetas. Den kan också omfatta åtgärder riktade till friluftsliv/ besökare såsom informationstavlor som berättar om naturvärdena i det området och landskap de befinner sig i vilket kan öka upplevelsevärdet av vistelsen i Vemdalen.

6 BEDÖMNING AV FRIDLUSTA ARTER INOM PROJEKTOMRÅDET

6.1 FÅGLAR

Alla vilt förekommande fågelarter är skyddade enligt 4 § artskyddsförordningen. För de arter som bedöms löpa en större risk kopplat till projektet beskrivs mer utförligt, samtliga arter redovisas i tabell 3.

6.1.1 FJÄLLVRÅK

Utbredning och bevarandestatus

Fjällvråken häckar regelbundet från Torne lappmark söderut till norra Dalarna, västra Hälsingland och västra Medelpad. Generellt är häckning koncentrerad till fjällen och de fjällnära skogarna (övre delarna av skogslandet) men vid riklig tillgång på gnagare (under så kallade gnagarår) kan den häcka i stora delar av Norrland, ända ned till kusten och i mellersta Dalarna och norra Värmland.

Fjällvråken är en flyttfågel som huvudsakligen i oktober månad flyttar söderut mot södra Sverige, Danmark och Östeuropa och Balkan, för att återvända i mitten av april till början av maj.

Eftersom fjällvråkens reproduktion har stark korrelation till gnagarcykler, vilka under lång tid (sedan 1982) inte varit lika tydliga och med lägre amplitud på populationstopparna, har det skett en tillbakagång av fjällvråkspopulationen. Fjällvråken lever förhållandevis länge (närmare 20 år) vilket gör att ett generationsglapp uppstått, vilket skapar osäkerheter i minskningstakten (den kan minska kraftigt i antal från ett år till ett annat). Antalet reproduktiva individer i Sverige skattas till 6000 (3400-10400). Utbredningsområdets storlek (EOO) och förekomstarean (AOO) överskrider gränsvärdena för rödlistning. Fortgående minskning förekommer i kombination med att antalet reproduktiva individer är lågt, vilket gör att arten rödlistas som Nära hotad (NT).

Nationellt har arten ökat med 22 procent de senaste 20 åren (2003—2022) och med 27 procent de senaste 10 åren (2013—2022). Antalet par uppskattades i Sverige år 2018 till 3000 (Birdlife Sverige, 2023). På regional nivå uppskattades att det fanns 100 par i Härjedalen 2012 (Ottosson m.fl., 2012). Eftersom ökningen under de senaste 10 åren ligger på 27 procent för hela landet beräknas populationen därmed bestå av omkring 127 par på regional nivå (förutsatt att ökningen varit lika stor i Härjedalen som på nationell nivå).

Planområdets förutsättningar för arten

Eftersom fjällvråken främst häckar i gränslandet mellan fjällbjörskogen och kalfjället bedöms förutsättningarna för fjällvråk vara relativt goda inom det aktuella närområdet, men troligen finns det mer lämpade boplatser på andra delar av fjällområdet med avseende på klippformationer eller boträd. Inga boträd (boet kan mäta upp till 90 cm i diameter med en liknande höjd) eller lämpliga klippor för bo har nämnts noterats under utförd NVI (SWECO, 2022^{1,2}). Förutsättningar för födosök bedöms vara goda i de övre och nedre delarna utanför planerat exploateringsområdet, åtminstone i de mer öppna partierna av fjällmiljön.

Konsekvenser av planförslaget

Begränsande faktorer för fjällvråk är i första hand kopplat till tillgången på gnagare och inte boplatser. Initialt anläggningsarbete bedöms kunna utföras under tid på året då häckning inte pågår eller arten inte vistas i Sverige, och någon påverkan på enskilda individer bedöms därmed inte uppstå. Inga boträd observerades vid utförd NVI och habitkraven för boplatser bedöms främst vara uppfyllda utanför planområdet och på angränsande fastigheter. De eventuella häckningar som kan ske på andra delar av Vemdalskalet bedöms inte påverkas på ett betydande sätt av den planerade verksamheten.

Bedömning av påverkan

Påverkan på individer, ägg eller bon bedöms som låg till obefintlig, utan risk att förbud utlöses.

Vintertid befinner sig fjällvråken i södra Sverige, Danmark, Östeuropa och Balkan. Fjällvråkens häckningsperiod sträcker sig från slutet av april till och med augusti. Till följd av planförslaget bedöms mänsklig aktivitet i området öka under sommar- höstsäsongen, vilken i angränsande del av Vemdalen idag är under perioden 20 juni-2 november. Planområdet ligger i ett fjäll- och skogslandskap med låg exploateringsgrad. Det finns inte några indikationer på att området är av särskild

betydelse för fjällvråken. Därmed bedöms störningen inte medföra någon signifikant påverkan på populationen på lokal nivå.

6.1.2 TJÄDER – TETRAO UROGALLUS

Utbredning och bevarandestatus

Tjäder förekommer i stort sett i hela landet upp till fjällens björkregion men saknas på Öland och Gotland. Arten häckar i skogsmark med inslag av fattigmyrar. Cirka 90% av den svenska populationen återfinns i landets norra delar från Värmland och norrut. Tätare stammar finns särskilt i norra Sveriges skogsbygd och i fjällnära områden. Populationen är bedömd som livskraftig. Tjädern är en stannfågel.

Antalet par uppskattades nationellt år 2018 till 350 000 (Birdlife Sverige, 2023), och arten har ökat med 24 procent de senaste 20 åren (2003–2022) och med 44 procent de senaste 10 åren (2013–2022). På regional nivå uppskattades det finnas 23 000 par i Härjedalen 2012 (Ottosson m.fl., 2012).

Planområdets förutsättningar för arten

Tjädern häckar främst i skogsmark i anslutning till öppna myr miljöer. Mosaikartade miljöer av sumpskogar, blåbärsgranskogar och myrkanter är framförallt viktiga för hönor och kycklingar under häckning och uppfödningssperioden. Arten bedöms inte ha så stark koppling till de miljöer som finns inom detaljplaneområdet, möjligtvis kan det finnas mindre spelplatser strax väster om planområdet. Området bedöms framförallt kunna användas som födosöksområde. I planområdet och dess närområde, Vemdalen och Vemdalskalet har 28 observationer rapporterats till Artportalen (samt två noterade i utförd NVI).

Konsekvenser av planförslaget

Tjädern är en art som missgynnas av fragmentering i skogslandskapet, dels på grund av att äldre varierade skogar försvinner och byts ut av t.ex. yngre täta granplanteringar med enskiktade bestånd men även att öppna ytor som hyggen uppstår, vilket ökar predationen från bland annat räv och kråka. Planområdet kommer att få en mer fragmenterad yta, vilket kan göra det mindre lämpligt för tjäder. Det bedöms dock vara mycket troligt att tjädrar kommer röra sig kontinuerligt i naturmarkerna som lämnas utanför planområdet. Utförs avverkning och markarbeten under hösten minskar risken för negativ påverkan på individnivå.

Bedömning av påverkan

Påverkan på individer, ägg eller bon bedöms som låg till obefintlig, utan risk att förbud utlöses. Tjädern är en hönsfågel, vilka generellt är dåliga på att flyga och manövrera i luften, varför det finns en låg risk att de kolliderar med stolpar och ledningar som anläggs till följd av planförslaget. Sannolikheten för kollision bedöms som låg och konsekvensen om det skulle inträffa bedöms inte medföra någon signifikant påverkan på populationen på lokal nivå.

Tjäderns häckningsperiod sträcker sig från slutet av mars till början av september i den här delen av Sverige. Till följd av planförslaget bedöms mänsklig aktivitet i området öka under sommar-höstsäsongen, vilken i angränsande del av Vemdalen idag är under perioden 20 juni-2 november. Störning från människor som vistas i området kan påverka tjädern. Friluftsanordningar och information bör upprättas för att styra rörelsemönster och beteenden i tid och rum och därmed minimera påverkan under lek- och häckningstid.

Om tjäder ska kunna finnas kvar inom planområdet behöver naturområden förvaltas på ett sätt som bibehåller och gynnar tjäderns livsmiljöer.

För att tjädern ska fortsatt ha en kontinuerlig förekomst krävs att andelen lämpliga miljöer för arten minst uppgår till 25 % inom en sammanhängande skogsyta av minst 300 hektar (SLU, 2023). Eftersom de lämpligaste och mest utpräglade livsmiljöerna för tjäder bedöms finnas utanför detaljplaneområdet, innebär planförslaget och den fragmentering som uppstår till följd av det, endast en begränsad påverkan på den lokala populationen. Störningen från den planerade verksamheten bedöms sammantaget inte leda till någon signifikant påverkan på populationen på lokal nivå. Detta förutsätter att kvarvarande sammanhängande skogsyta sköts och förvaltas så att tjäder inte missgynnas.

6.1.3 TRETÅIG HACKSPETT

Utbredning och bevarandestatus

Tretåig hackspett har sitt huvudsakliga utbredningsområde från mellersta Värmland, Dalarna och Gästrikland norrut till finska gränsen, söderut ned till Dalsland, norra Västergötland och norra Östergötland förekommer den oregelbundet och sällsynt. Tretåig hackspett är en stannfågel som vissa år kan förekomma långt utanför sitt normala utbredningsområde.

Arten har minskat kraftigt och den främsta livsmiljön utgörs idag av fjällnära skogsområden. Antalet reproduktiva individer skattas till 15800 (11400-21800). Utbredningsområdets storlek (EOO) och förekomstarean (AOO) överskrider gränsvärdena för rödlistning. En minskning av populationen pågår eller förväntas ske till följd av minskat utbud av död ved av lämplig kvalitet. Arten hamnar i kategorin Nära hotad (NT), minskningstakten bedöms vara nära gränsvärdet för Sårbar (VU).

Antalet par uppskattades nationellt år 2018 till 7900 (Birdlife Sverige, 2023). Nationellt har arten minskat med 31 procent de senaste 20 åren (2003—2022) och ökat med 6 procent de senaste 10 åren (2013—2022).

På regional nivå uppskattades populationen till 400 par i Härjedalen år 2012 (Ottosson m.fl., 2012.). Eftersom ökningen under de senaste 10 åren ligger på 6 procent för hela landet beräknas populationen därmed ha ökat till cirka 424 par på regional nivå (förutsatt att ökningen varit lika stor i Härjedalen som på nationell nivå).

Planområdets förutsättningar för arten

Tretåig hackspett häckar i barr- och blandskog, även fjällbjörkskog, med stort inslag av döda och döende träd. Förutsättningarna bedöms som goda för arten i planområdet. Ingen av fynden som är inrapporterade till Artportalen är lokaliserade till planområdet, men under NVI:n påträffades spår av tretåig hackspett i flera naturvärdesobjekt.

Konsekvenser av planförslaget

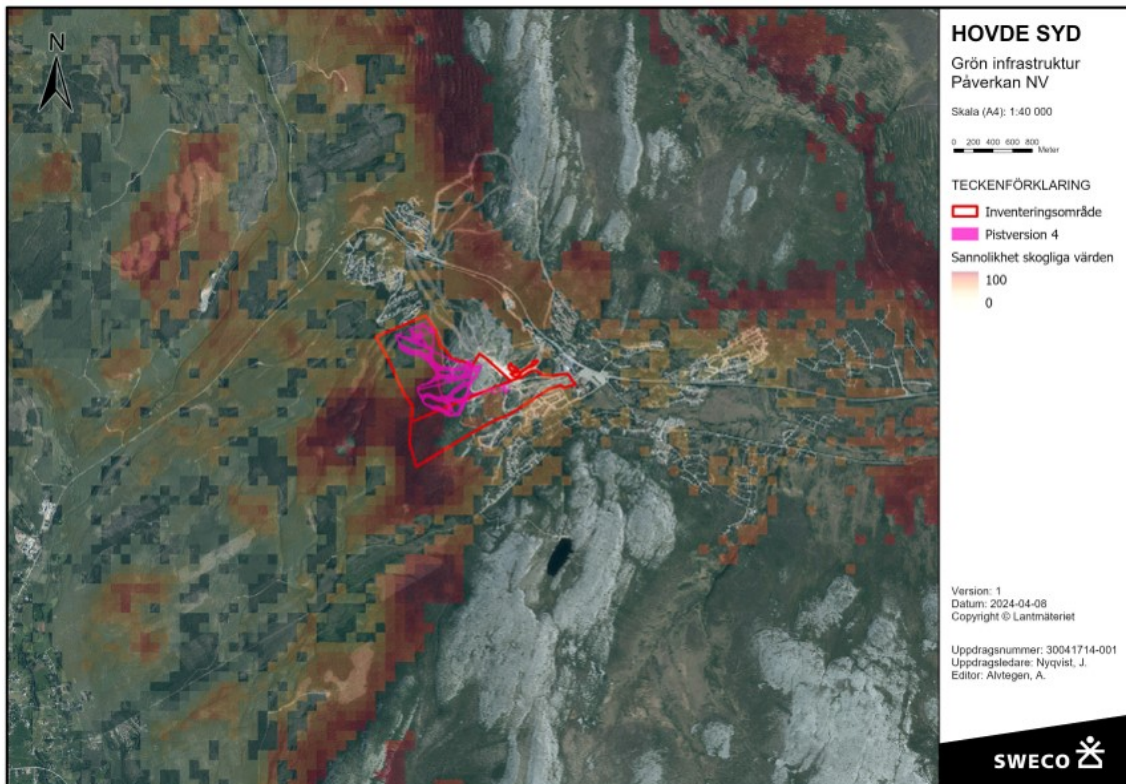
Tretåig hackspett missgynnas av att andelen naturskogar minskar och att mängden död och döende ved minskar, särskilt i fjällnära skogar där arten idag har starka bestånd.

Bedömning av påverkan

Påverkan på individer, ägg eller bon bedöms som låg till obefintlig, utan risk att förbud utlöses.

Tretåig hackspett häckar från slutet av april till början av augusti. Till följd av planförslaget bedöms mänsklig aktivitet i området öka under sommar-höstsäsongen, vilken i angränsande del av Vemdalen idag är under perioden 20 juni-2 november.

Artens livsmiljökrav på landskapsnivå är granskog eller granblandskog av bra kvalitet som uppnår en yta mer än 50 hektar inom en area på 200 hektar (SLU, 2023). I figur 4 visas en modellering av potentiella skogar med höga naturvärden, ju mörkare röd färg desto större sannolikhet för höga naturvärden (Sweco, 2024), områdena i mörkrött sammanfaller troligen med habitat för tretåig och mindre hackspett.

Figur 4. Modellering av potentiella skogar med höga naturvärden, ju mörkare färg desto större sannolikhet för höga naturvärden. från Sweco 2024.

Ytan som bedöms som lämplig livsmiljö för tretåig hackspett i anslutning till planområdet uppgår till omkring 420 hektar. Planområdet är 73 hektar och av plankartan framgår att omkring 48 hektar kommer att tas i anspråk av friluftsanläggning eller skid- och friluftsanläggning. Hela planområdet bedöms utgöra lämplig livsmiljö för tretåig hackspett.

Tretåig hackspett bedöms därmed även fortsatt efter planens införlivande ha kraven på livsmiljö uppfyllt inom stora delar av angränsande fjällbjörk- och fjällskogsområde. Möjligheten för arten att häcka i lokalområdet bedöms inte påverkas på ett betydande sätt, och planförslaget innebär inte negativ påverkan på artens bevarandestatus eller någon signifikant påverkan på populationen på lokal nivå. Utformningen av planförslaget har beaktat de livsmiljöer som identifierats för att minimera negativa intrång och effekter (Sweco, 2024).

6.1.4 MINDRE HACKSPETT

Utbredning och bevarandestatus

Mindre hackspett förekommer i hela Sverige upp till fjällens björkbälte och lever i löv- och blandskog med förekomst av äldre lövträd. Antalet reproduktiva individer skattas till 8400 (5400-14000). Utbredningsområdets storlek (EOO) och förekomstarean (AOO) överskrider gränsvärdena för rödlistning och arten hamnar i kategorin Nära hotad (NT). Minskningstakten för den svenska populationen bedöms vara nära gränsvärdet för Sårbar (VU) och det största hotet bedöms vara avverkning av lövträd. Arten är en stannfågel.

Antalet par uppskattades år 2018 till 4200 (Birdlife Sverige, 2023). Nationellt har arten minskat med 36 procent de senaste 20 åren (2003—2022) och med 45 procent de senaste 10 åren (2013—2022). På regional nivå har populationen uppskattats till 50 par i Härjedalen 2012 (Ottosson m.fl., 2012). Utifrån populationstrenden de senaste 10 åren, beräknas populationen på regional nivå bestå av cirka 27 par (förutsatt att ökningen varit lika stor i Härjedalen som på nationell nivå).

Planområdets förutsättningar för arten

Mindre hackspett är främst kopplad till lövträds miljöer vilka förekommer i östra delen av planområdet som utgörs av fjällbjörkskog, under häckning är den helt bunden till lövskog och lövrika blandskogar (fågeln.se). I planområdet och dess närområde; Vemdalen och Vemdalsskalet, har 18 observationer av arten rapporterats till Artportalen.

Konsekvenser av planförslaget

För mindre hackspett tycks begränsade födotillgång under senvinter och vår vara en begränsande faktor. Födan utgörs då av fjärilslarver, bladlöss, myror, flugor och dagsländor bl.a., och äldre lövträd är en viktig födosöksbiotop. Planförslaget innebär att planområdet fragmenteras, men äldre träd som har identifierats bevaras.

Bedömning av påverkan

Påverkan på individer, ägg eller bon bedöms som låg till obefintlig, utan risk att förbud utlöses.

Mindre hackspett häckar från slutet av april till slutet av juli. Till följd av planförslaget bedöms mänsklig aktivitet i området öka under sommar-höstsäsongen, vilken i angränsande del av Vemdalen idag är under perioden 20 juni-2 november.

För att häcka framgångsrikt behöver ett par cirka 40 ha äldre lövdominerad skog inom ett område på upp till 200 hektar (SLU, 2023). I figur 4 visas en modellering av potentiella skogar med höga naturvärden, ju mörkare röd färg desto större sannolikhet för höga naturvärden (Sweco, 2024), områdena i mörkrött sammanfaller troligen med habitat för tretåig och mindre hackspett. Ytan som bedöms som lämplig livsmiljö för mindre hackspett i anslutning till planområdet uppgår till omkring 420 hektar. Planområdet är 73 hektar och av plankartan framgår att omkring 48 hektar kommer att tas i anspråk av friluftsanläggning eller skid- och friluftsanläggning. Hela planområdet bedöms utgöra lämplig livsmiljö för arten.

Artens krav på livsmiljö bedöms även framgent vara uppfyllt inom det direkta närområdet, varför planförslaget inte innebär negativ påverkan på artens lokala population. Möjligheten för arten att häcka i lokalområdet bedöms inte påverkas på ett betydande sätt, och planförslaget innebär inte negativ påverkan på artens bevarandestatus och medför inte någon signifikant påverkan på populationen på lokal nivå. Utformningen av planförslaget har beaktat de livsmiljöer som identifierats för att minimera negativa intrång och effekter (Sweco, 2024).

6.1.5 ÖVRIGA FÅGLAR INOM OMRÅDET

Fåglar som har påträffats inom projektområdet presenteras i tabell 2 och 3. Sammantaget bedöms planförslaget ha en låg påverkan på påträffade arters bevarandestatus på lokal, regional och nationell nivå.

Tabell 3. Samtliga påträffade fåglar inom projektområdet och listning i EU:s fågeldirektiv bilaga 1. Populationstrend senaste 10 åren och antal par nationellt år 2018 (Birdlife Sverige, 2023) samt antal par regionalt i Härjedalens län år 2012/beräknat antal regionalt utifrån populationstrend (förutsätter att förändringen varit lika stor i Härjedalen som på nationell nivå (Ottosson m.fl., 2012), samt bedömning av påverkan på lokal population och livsmiljö till följd av planförslag.

Art	EU:s fågeldirektiv bilaga 1	Populations-trend senaste 10 åren	Antal par nationellt (2018)	Antal par regionalt Härjedalens län (2012)/beräknat antal regionalt utifrån populationstrend	Bedömning av påverkan på lokal population och livsmiljö till följd av planförslag
Hökuggla	x	Negativ	2300	100/48	Ej betydande
Fjällvråk		Stabil	3 000	100/127	Ej betydande
Mindre hackspett		Stabil	4 200	50/28	Ej betydande
Tretåig hackspett	x	Stabil	7 900	400/424	Ej betydande
Forsärla		Positiv	11 000	50/118	Ej betydande
Spillkråka	x	Stabil	24 000	400/400	Ej betydande
Korp		Stabil	32 000	600/666	Ej betydande
Lavskrika		Negativ	54 000	3 000/1 560	Ej betydande
Hussvala		Negativ	60 000	1 000/750	Ej betydande
Gök		Stabil	67 000	2 000/2 100	Ej betydande
Orre	x	Stabil	116 000	6 000/9 900	Ej betydande
Ärtsångare		Positiv	145 000	3 500/5 145	Ej betydande
Kråka		Positiv	145 000	6 000/6 600	Ej betydande
Skata		Stabil	184 000	1 500/1 470	Ej betydande
Dalripa		Positiv	190 000	25 000/36 500	Ej betydande
Buskskvätta		Stabil	215 000	4 500/4 365	Ej betydande
Talgoxe		Positiv	264 000	40 000/41 200	Ej betydande
Nötväcka		Positiv	264 000	50/61	Ej betydande
Sädesärla		Negativ	291 000	2 000/1 620	Ej betydande
Nötskrika		Stabil	294 000	1 500/1 560	Ej betydande
Tjäder	x	Positiv	350 000	23 000/33 120	Ej betydande
Gråsiska		Positiv	358 000	15 000/19 950	Ej betydande
Mindre/större korsnäbb		Stabil	422 000	1600 (större)/1392	Ej betydande
Dubbeltrast		Positiv	470 000	5 000/7 550	Ej betydande
Talltita		Negativ	542 000	40 000/31 200	Ej betydande
Järnsparv		Negativ	552 000	10 000/8 601	Ej betydande

Domherre		Stabil	582 000	10 000/11 000	Ej betydande
Björktrast		Negativ	594 000	20 000/14 000	Ej betydande
Rödvingetrast		Stabil	797 000	45 000/48 150	Ej betydande
Grönsiska		Positiv	817 000	25 000/28 250	Ej betydande
Gärdsmyg		Positiv	857 000	1 000/1 770	Ej betydande
Rödstjärt		Stabil	905 000	30 000/29 100	Ej betydande
Ringduva		Positiv	980 000	7 000/8 540	Ej betydande
Ängsplärka		Stabil	1 104 000	45 000/58 050	Ej betydande
Taltrast		Stabil	1 930 000	45 000/47 250	Ej betydande
Bergfink		Positiv	2 130 000	90 000/130 500	Ej betydande
Trädplärka		Positiv	2 360 000	60 000/63 600	Ej betydande
Kungsfågel		Positiv	3 880 000	40 000/47 200	Ej betydande
Lövsångare		Positiv	5 614 000	350 000/402 500	Ej betydande
Bofink		Positiv	8 350 000	110 000/123 200	Ej betydande

6.1.6 REVLUMMER

Samtliga arter inom familjen lummerväxter (*Lycopodiaceae*) är fridlysta enligt 9 § i hela landet. Revlummer växer långsamt och var förr utsatta för omfattande plockning, varför de minskade kraftigt och därför fridlystes. Revlummer har påträffats inom projektområdet och är vanligt förekommande i landskapet. Artens krav på livsmiljö bedöms vara relativt anspråkslösa och lämpliga livsmiljöer finns över stora delar av Jämtland. Arten är kopplad till en mängd olika biotoper såsom gräsmarker (fuktiga-blöta, torra, trädbärande eller öppna), barr- och blandskogar och triviallövskog.

Detaljplanen bedöms inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde och ingen påtaglig negativ påverkan bedöms uppstå. Möjligheten att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för revlummer bedöms därmed opåverkad.

7 SLUTSATS

Slutsatsen av artskyddsutredningen visar planförslaget inte medför kvarstående skada för någon av arterna, med de skyddsåtgärder som är beskrivna i kapitel 5. Störningen på arterna bedöms inte medföra betydande påverkan på populationerna på lokal nivå eller dess bevarandestatus.

Planerad verksamhet med föreslagna skyddsåtgärder bedöms därmed inte utlösa förbud enligt artskyddsförordningen och ingen dispens från artskyddsförordningen krävs.

8 REFERENSER

Artskyddsförordningen (2007:845). Online 2023-08-21. Sveriges riksdag.

Birdlife Sverige, 2022. Vad händer med artskyddet i höst. <https://birdlife.se/vad-hander-med-artskyddet-i-host/>

Birdlife Sverige, 2023. *Sveriges fåglar, 2023. Hur går det för Sveriges fåglar med särskilt fokus på läget i sjöar och vattendrag?* Birdlife Sverige och Lunds universitet.

Länsstyrelsen Jämtlands län, 2021. *Beslut om licensjakt efter björn i Jämtlands län 2021*. Diarienummer: 218-4559-2021.

Ottosson m.fl., 2012. *Fåglarna i Sverige – antal och förekomst*. Sveriges ornitologiska förening. ISBN: 9789188124005

SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, 20XX. *Habitatmodellering av tretåig hackspett Västerbotten*.

SLU, Artfakta.2023. <https://artfakta.se/>

Sweco, 2022¹. *Naturvärdesinventering, Hovde Syd, Vemdalskalet 2022*.

Sweco, 2022². *Naturvärdesinventering, cykelstigar, Vemdalskalet, 2022*.

Sweco, 2024. *Naturvärdesanpassad design av alpina nedfarter- PM Hovde Syd – Vemdalskalet*

Trafikverket. 2019a. *Rapport Strategi fåglar. Metod för bedömning av fåglars känslighet ur ett artskyddsperspektiv. OLPO-04-025-00000-0_0-0008. Ostlänken. Stockholms, Södermanlands och Östergötlands län*. Utredning, 137617. 2019-01-21.

Trafikverket. 2019b. *Rapport Strategi fåglar. Metod för bedömning av påverkan på fåglar ur ett artskyddsperspektiv. OLPO-04-025-00000-0_0-1009. Ostlänken. Stockholms, Södermanlands och Östergötlands län*. Utredning, 137617. 2019-01-21.